

NAPREJ

Glasilo jugoslov. socialno demokratične stranke.

Izhaja razen nedelj in praznikov vsak
dan opoldne.

Naročnina po pošti z dostavljanjem na dom
za celo leto K 36.—, za pol leta K 18.—, za
četrt leta K 9.—, za mesec K 3.—. Za Nem-
čijo celo leto K 40.—, za ostalo tujino in
Ameriko K 48.

Posamezna številka 14 vin.

Št. 85.

V Ljubljani, ponedeljek dne 15. aprila 1918.

Leto II.

Demisija grofa Czernina.

Dunaj, 14. aprila. Korespondenčni urad javlja: Minister cesarske hiše in vnanjih zadev je podal danes cesarju svojo demisijo. Cesar je demisijo sprejel ter naročil grofu Czerninu, naj vodi uradne posle, dokler ne bo imenovan naslednik.

Afera Czernin-Clemenceau končana.

Paris, 14. aprila. Razglasa se naslednji oficijelni komunikat: Cesarju ni bilo mogoče najti sredstvo, da bi zavaroval obraz, zato zapada v obotavljanje človeka, ki je prišel v zmedo. Le eno mu preostaja, da namreč obdolži svojega svaka potvoro pisma, češ, da je z lastno roko napravil lažnjivo besedilo dokumenta. Izvirnik, katerega besedilo je priobčila francoska vlada, je bilo sporočeno ob navzočnosti generalnega tajnika v ministrstvu za zunanje stvari, Julija Combona, ki ga je poslal ministrski predsednik, in ki je napravil kopijo z dovoljenjem princa in jo izročil ministrskemu predsedniku. Princ se je razgovarjal o tej stvari s Ribotom samim tako, da bi ne imelo nobenega zmisla, če tekst ne bi bil tisti, ki ga je objavila francoska vlada. Ali ni očitno, da ne bi bilo mogoče pričeti razgovor, in da bi predsednik republike princa ne bi bil drugič sprejel, če bi bil ta na iniciativno (enkrat) Avstro-Ogrske izročil listino, ki oporeka našim pravicam, mesto da bi jih jim pritrdila? Pismo cesarja Karola, kakor smo ga citirali, je pokazal princ Sikst sam vladnim voditeljem. Sicer pa utegneta potrditi dva prinčeva prijatelja avtentičnost pisma, ppsbno pa še dotični, ki je od princa to pismo prejel, da ga trepiše.

Dunaj proglašja afero za končano.

Dunaj, 14. aprila. Uradno se razglasa: Zadnja izvajanja gospoda Clemenceauja ne izpreminjajo resnice dosedanjih uradnih izjav vnanjega ministrstva. Princ Sikst Bourbonški, katerega cesarju znani značaj izključuje potvorko, ni obdolžen potvore in tudi nobena druga specijelna oseba, ker vnanje ministrstvo ne more dognati, kje se je podteknila potvora. S tem je zadeva proglašena za končano.

Cesar Karel cesarju Viljemu.

Dunaj, 14. aprila. Cesar Karel je poslal nemškemu cesarju naslednjo brzojavko: Obdolžitve gospoda Clemenceauja proti meni so tako nizkotne, da me ni volja, nadalje diskutirati s Francijo o tej zadevi. Naš nadaljnji odgovor so moji topovi na zapadu. V zvestem prijatelstvu Karel.

LISTEK.

Dr. H. Tuma:

„Demokracija“ in inteligenca.

»Prosvetno delo je polje inteligenca«.

Poboža želja! Kje pa je inteligenca med delavskim ljudstvom? Ali se ni vedno odtegovala delu z ljudstvom in med ljudstvom? Ali ima še kak narod toliko »škričev« kot slovenski? Ali ni vse hrepenenje naše inteligenca biti »gospod«, željenje našega kmeta imeti iz svoje hiše »gospoda«?

Dokler tare beda in pomanjkanje mladega akademika je morda še polusocialist, ko stopi čez prag odvetnika ali urada, pa postane kakor bolje kaže, ali pristaš Slovenske ljudske stranke ali pa gre med »kristalno čiste značaje«, ki se vzgajajo v okolici in po vzgledu voditeljev narodnih naprednjakov — ker vé, da ga gospo-

Slaba znamenja

Strašnim udarcem, katere nemška ofenziva zadaja na zahodni fronti sovražnikom, je zanenkrat sledil le en viden uspeh: trden sklep entente, da še pomnoži razpoložljiva sredstva samo v dosego svoje volje. Obletnica vstopa Amerike v vojno so slavili v Washingtonu in Londonu z govori, v katerih se ne zrcali noben sled kakega popuščanja. Wilson je prekašal v bojni odločnosti samega sebe, češ: »Sila, sila do skrajnosti, sila brez mere in meje, pravcata, triumfujoča sila, ki vpostavi postave sveta zopet v svoje pravice in pomete vsako samosvoje nadvladje v prah.« Naši junaki v zaledju zbijajo šale na njegovih besedah. Smešijo ga radi »idealove«, katere dozdevno zagovarja in v resnici ni težko najti zijajoče nasprotje med principi, katere oznanja Wilson, in njih izvedbi. Gotovo bi mirovni misli boljše služil, morda bi vojno že danes dokončal, ko bi položil svoj veliki vpliv kot pošten posredovalec na tehtnico, namesto da je vstopil na strani entente v vojno. Zato njegovi odkritosrčnosti ne moremo verjeti. Vrednost njegovih napovedanih načel kljub temu seveda ne izgubi veljave. Wilson ostane trden, čeprav opazovalec dvomi nad odkritosrčnostjo njegovih načel. Sploh je farizejska manira, ako se možu očita ravnanje, če se pomisli, kako malo soglašajo mirovni sklepi na vzhodu s priznanjem pravice o samoodločbi narodov in še druge lepe stvari.

O kakovosti poštenosti, kolikor jo vsebujejo po vojskovalnih se državah proglašeni »ideali«, bodo mogli presojevati šele poznejši rodovi. Pa bojimo se le, da bosta pri tem oba dela enako sojena, namreč slabo. Sedaj ne gre za to, kdo ima prav, temveč kdo razpolaga z večjo močjo. Spričo vojnemu položaju si naši strategji v zaledju hitro napravijo sodbo: Za osrednje sile govore vojna dejanja, kakršna svet še ni doživel, in meni, da je gotovo, da bodo ta dejanja še večja, če bo vojna trajala še dalje. Delovanje entente se izčrpava za mislečega človeka v velikem blebetanju ententnih državnikov. Rusija, ki je veljala ob izbruhu vojne kot najmočnejši sovražnik, je pri kraju, in ker Nemčija sedaj obrača vso svojo moč zahodu, ni izključeno, da bo tudi ondi dosegla enak uspeh. Ali pa se ne bo zmotila? Pač zrno soli utegne biti v izvajanjih Balfourja, ki je rekel: »Nedvomno so osrednje države zasedle precejšen kos ozemlja. Zgodilo se je, ker imajo opravka z nasprotniki, ki niso bili oboroženi in ki se niso upirali. Njih uspehi niso bili več pomenljivi, ko so se kosali z armadami, ki so bile liki njihove korenito pripravljene.« In da so sovražne armade na francoskih tleh »korenito pripravljene«, dokazuje potek ofenzive kljub nie ugodnim napredkom. Ako bi se ti uspehi nadaljevali še tedne in mesece, da bi prišlo do poloma kakor v Rusiji za to nikjer ne vidimo kakega dokaza.

Kaj pa potem, ako ofenziva ne bo prinesla nikake odločitve, ako se na frontah armade zakopliejo? Amerika se med tem pripravlja, da razvije svoje ogromne sile. Brezmiselno bi bilo, da bi jo podcenjevali. Tudi Angliji bi pred tremi leti nihče ne pripisoval tako velikih zmožnosti, s katerimi je presenečila svet. Ne sto-

jimo prvokrat pred »zadnjo odločitvijo«. Lefoindan nam jo prorokujejo, pa smo se vedno zmotili.

In ako se posreči, da se sovražnik »uniči« na francoskih tleh: Ali se bo potem v resnici izsilil mir? Balfour je kazal na bojna sredstva, ki so alifrancem še vedno na razpolago: trgovino in prekomorske zveze, katere »sovražnik ne more uničiti«. Vse zre nepremakljivo na to »odločitev«, ki bo vsekakor nastopila na zahodu. Pri tem pa se popolnoma prezre, da je nemogoče, da bi bila to končna odločitev. Moči osrednjih držav nikakor ne zadostujejo, da bi jo proti sredstvom moči sovražnikovim na morju, vojaško in gospodarsko izsilili. Kvečjemu pričakujejo to vsenemški vojni morci. Resnični vojni konec se sploh ne da izsiliti s sredstvi moči. Končno dejanje bo in mora tvoriti le sporazumljenje od države do države. Bila ni tedaj v prilog miru usluga, katero je grof Černin storil s svojim razkritjem o obravnavah v Švici. S tem je le morda za dlje časa podri mostove, ki bi lahko vodili k miru, in za oba dela velja strašna beseda: sila, sila do skrajnosti, sila brez mere in meje, prava pravcata triumfujoča sila . . .

Novotarija v prehrani.

Po časopisju kroži vest o delni preureditvi sedanje aprovizacije. »Pravo ludo« v Pragi namreč poroča, da misli vlada oziroma prehranjevalni urad jeseni uvesti po velikih mestih in industrijskih središčih skupno prehranjevanje vseh gospodinjstev, ki nimajo vsaj 6000 kron letnih dohodkov. Kdor ne bo maral jemati hrane v teh skupnih kuhinjah, ta sploh ne bo dobil nobenih živil. Z drugimi besedami bi to povedali: tisti, ki bodo lahko plačevali odelniške cene, bodo imeli vsega dovolj, za javno preskrbo pa ne bo ostalo nič.

Nekako to vsebino ima kratko poročilo, ki nam pa bistveno pove še mnogo več. Znano nam je, da se trgovstvo in kmetijstvo poteza za prosto trgovino, ki bo omogočala velikim pridelovalcem in prekupcem poljubno navijati cene. Že pri sedanjem sistemu je šla draginja visoko preko najv. cen, razvilo se je tihotapstvo in država je hote ali nehote dopuščala vso anarhijo v aprovizaciji. Vzrok temu je bilo najbrž to, ker so se veliki agrarci silno pritoževali zaradi prentizkih cen, a da se jih zadovolji: naj bodo tihotapci. Konsumente so torej izkoriščali na eni strani producenti in trgovci, na drugi strani pa tudi »moderne« prehranjevalne centrale.

Če je ta novi načrt resnično v nameri prehranjevalnega urada, potem moramo imenovati načrt »novo duhovitost«, ki ni nič drugega kakor koncesija vojnim odelnikom z živili, da bodo smeli cene svobodno urejevati in delati imenitne dobičke. Bogataši in vsi imoviti sloji bodo tihotapci. Konsumente so torej izkoriščali bodo sicer drago plačevali živila, a dobili jih neimoviti sloji, ki nimajo denarja, ki žive ob

skli tovariši kot socialnega demokrata prezirajo in štejejo pokopanega med proletariatom. Ko so »Naši Zapiski« krenili odločno na socialistično pot, izginili so inteligentije kot naročniki in sotrudniki kakor »miši« iz potaplajoče se ladje. Bojim se, da se pičlo število inteligence družji okoli »Demokracije« le, ker mi več v družbi s preprostimi proletarci in se čuti med seboj.

Plodovi »Demokracije« nam »poklicano« inteligenco pač skoro predstavijo! Globoko prosvetno njeno delo bo pravi blagor zanj in za slovensko ljudstvo.

Sestavitelj »Naše poslanice« Abditus spisal je šelej leta 1912. lepo knjigo »Socialni problemi«. Tam izrekel je svojo sodbo o slovenski inteligenci. Navajamo naj le njegove zaključne misli: »Toliko trdnih sklepov in kesanja je storila že slovenska inteligenca, da bi lahko pekel tlakovlali z njimi. In zato je napočil čas, da se spozna, da mora naša nova proletarska, duševna inteligenca priti z bogatim duševnim fondom, na katerega podlagi sezida in dozida to,

česar dosedanje generacije niso mogle izvršiti, ker jim je manjkalo velike duševne sile in pozitivnega kašipota

Kje najdemo ta kašipot?

V socialnem delu in samotizobrazbi!

Kdo more privedi slovensko inteligenco iz dosedanje letargije?

Socializem!

Kdo nam razloži naše nujne potrebe in naloge in nas privede do resničnega, pravega ljudskega in demokratičnega dela?

Zgodovina in poznanje družabnega razvitka!

In kdo nas more intelektualno, čustveno in družabno dvigniti?

Socializem in kultura!

In kdo privede slovensko inteligenco zopet nazaj med ljudstvo in jo z njim tesneje duševno zedinil? Kdo nam poglubi našo socialno in narodno vzgojo?

Študija socializma!

Spoznajte resnico mladi, dobri ljudje in v Vaših srcih že zjasni!»

borem svojem zaslužku, pa bodo srebal po skupnih kuhinjah polivko, stradali in trpeli zato, da vztrajamo do konca.

Ima pa ta načrt še druge slabe strani. Najprej je vprašanje, kdaj ga izvedejo; ali ne morda šele takrat, ko bodo imoviti blago že pokupili in ga producenti poskrili? Ali bodo producenti dajali blago radi splošnosti na razpolago? Branili so se dosedaj in koliko bolj se bodo branili v bodoče! Njih interes to zahteva — velik, čimvečji dobiček!

Da imata vlada in prehranjevalni urad neke načrte, o tem ni nikakršnega dvoma. In prav verjetno je, da hoče vlada napraviti z novo uredbo veliko uslugo agrarcem in trgovstvu, seveda na škodo simonističnih konsumentov. Konsumenti so bili doslej žrtev in bodo tudi v bodoče, dokler bodo te razmere pohlevno pričašali ter se ne bodo uprli zahtevam privilegiranih stanov.

Uvedli bodo zopet eksperiment, vivisekcijsko operacijo na delavstvu, nedovršen poskus, ki utegne samo dokazati nezmožnost prehrane. Namesto, da bi uvedli enakomerno prehrano, da bi organizirali produkcijo in konsumente, nameravajo po tej vesti iversti le še večjo anarhijo in razliko med človekom in človekom, ki naj vztraja. In pa prepozni bodo, zakaj po žetvi pobirati po njivah klasje ali pa pometati trgovska skladišča, ko so že prazna, — to mora ostati jalovo delo.

Aprovizacija bi bila le tedaj prava in poštena, če bi bila enakomerna; tega pa gospodje ne marajo, ker so sami sebi najbližji.

Politični pregled.

— **Državni zbor.** Po mnenju zborničnega predsednika dr. Grossa se poslanska zbornica sestane dne 23. aprila zopet na plenarno sejo. V odločilnih krogih pa se baje že misli na to, da se sklicanje zbornice odgodi na poznejši čas.

— **Prvi maj.** Češka delavska socialno demokratska stranka (centralisti) hoče prvega maja s splošno ustavitvijo dela manifestirati za splošni mir, za samoodločevanje narodov in za razdelitev dneva: 8 ur za delo, 8 ur za izobrazbo, za jed in šport in 8 ur za odpočitek.

— **Izstradavalna politika.** »Pravda« priobča dopis iz Zadra, ki pokazuje vso malomarnost prehranjevalnih oblasti, kadar gre za prehranjevanje v Dalmaciji: Drugače si dopisnik škandaloznih razmer ne more razlagati, kakor da pride do prepričanja, da imajo pri tem odločujoči činitelji poseben namen, namen izstradati ljudstvo. Mesto Zader silno trpi zaradi slabih aprovizacijskih razmer, in na vse interpelacije odgovarja namestništvo vedno eno in isto: Ne moremo dobavljati potrebnih živil. Sedaj pa se je odkrilo vse nečuvstvo ravnanje namestništva napram mestnemu prebivalstvu. Mestna aprovizacija je dobila veliko množino testenin, sira, slanine in še nekaj drugih živil. Ko je prišlo blago v Zader, je namestništvo prepovedalo, da aprovizacija razdeli med meščane ta živila. Že itak ubožno in sestradano ljudstvo, ki se more zadovoljevati komaj s slabimi, bornimi kosilcem, pa mu odtegnejo še to, kar je zanj namenjeno. Gospoda na namestništvu pa imajo namen, razdeliti blago, ki je namenjeno izključno le mestnemu prebivalstvu, med mestne uradnike. Ne more se razumeti te politike dalmatinskega namestništva, in ne more se je imenovati drugače kot izstradavalno politiko. Ljudstvo je trpelo in stradalo že dovolj, in to bi morala objestna gospoda na namestništvu tudi dobro razumeti, kajti tudi potrpljenje ima svoje meje.

— **Češka skupina v gosposki zbornici.** V Pragi se je zadnje dni vršilo posvetovanje o predlogu, naj bi se češki meščanski člani gosposke zbornice združili v posebno skupino. Namen te združitve je stalen političen stik s češkimi poslanci in obenem uveljavljanje češke narodne politike v gosposki zbornici v okviru desnice in s sodelovanjem konservativnega veleposestva. Sestavil se je poseben odbor. Za pooblaščenca odbora je bil izvoljen bivši minister dr. Foit.

— **Grof Czernin leta 1903. in Čehi.** »Narodni Listy« ponatiskujejo pismo, ki ga je pisal grof Czernin leta 1903. v obrambo proti obtožbam, da je pristaš Čehom sovražne politike. Grof Czernin je namreč kandidiral takrat za češki deželni zbor kot zastopnik ustavovernega veleposestva. To je zbudilo pri Čehih veliko ogorčenje, posebno ker je bil njegov oče konservativni veleposestnik, in to ogorčenje so mu izrekli tudi v nekem pismu občinski zastopi njegovega okraja. Nato je odgovarjal Czernin v pismu, v katerem pobija trditve, da bi bila njegova kandidatura sovražna češki politiki. Ustavoverno veleposestvo da se je uprlo nemški obstrukciji, ki je oslabil deželni zbor, in da ni nikakaj tajnost, da je bil on med tistimi, ki so se izrekli najodločnejše proti obstrukciji. Tej obstrukciji pripraviti skorajšen konec in, če mogoče, jo v bodoče zabraniti, mora biti prva dolžnost vsakega poslanca, ki ljubi svojo domovino. To je pa mogoče, če se doseže odločevalna

večina, in veleposestvo je v prvi vrsti poklicano, da v zvezi s češkimi agrarci napravi v ta namen prve korake. Nisem vstopil, pravi grof Czernin, v deželni zbor, da bi nastopil proti konservativnemu veleposestvu ali delal proti vašim željam in stremiljem; nasprotno, upam, da se bo vendar enkrat posrečilo, da se stvori iz vseh, ki delajo za blagor dežele, enotna stranka, ki bi udušila vsako obstrukcijo, kakršna je bila sedanja nemška.

— **Bombažna centrala.** V skupni vojnogospodarski komisiji se je v četrtek in petek nadaljevala razprava o bombažni centrali. Poslanec Jeržabek je naglašal, da služi centrala za bombaž interesom neke manjšine. Pomljivo je, da se je početkom vojne ustvarila centrala, tekom časa pa je prišlo do monopolizacije. Naloga vlade naj bi bila, nadzirati cene, obdržati zaloge v evidenci in preprečiti izvoz na Ogrsko. Bati se je, da se bodo za armadne potrebščine rezervirane zaloge tudi še po vojni brez ozira na potrebščine civilnega prebivalstva porabile v svrhu centrale. Poslanec Lewicki se je izjavil proti temu, da bi centrala še po vojni obstojala. Komisar za vojno in prehodno gospodarstvo sekijski načelnik Riedel je končno izjavil, da povratak k polni svobodi prometa še dolgo po vojni ne bo mogoče. Glede papirne industrije namerava vlada izvesti sistematično preureditev te produkcije.

— **Na Hrvatskem brije sever.** Hrvatska vlada, v kateri sede poslanci koalicije, je ustavila deklaracijsko glasilo »Jug« v Oseku z motivacijo, da njegovo pisanje ogroža državne koristi.

— **Proti zborovalni svobodi.** Mariborski Frane Girstmayer je poslal štajerskemu namestniku grofu Claryju pismo, v katerem se pritožuje proti postopanju orožnikov in komisarja dr. Trstenjaka ob priliki shoda v St. Janžu pri Dravogradu. Na koncu pisma pravi, naj štajerski namestnik prepove take shode, ki omogočujejo in pospešujejo anarhijo, kakršna vlada sedaj na Ruskem. — Namen je prozoren!

— **Pruski državnozbornski odsek za volilno reformo za pluralno volilno pravico.** Odsek za volilno reformo pruskega državnega zbora je sprejel v seji dne 11. t. m. v drugem branju zakonsko osnovo o volilni reformi za državne poslance po sestavi prvega branja. S tem se uvede na Pruskem pluralna volilna pravica za volitve v državni zbor. Predlog, da se obnovi vladna predloga za enako volilno pravico, je bil odklonjen z 19 proti 16 glasovi. Za obnovitev vladne predloge so glasovali napredni poslanci, centrum, soc. demokrati, Poljaki in nekaj narodnih liberalcev, proti pa konservativci in ostali narodni liberalci.

— **Racovski ubit?** Listi iz Jaša poročajo, da je postal Racovski, vodja socialistov, pri nekem spopadu z revolucionarji žrtev napada. Ker je bil Racovski pred nekaj meseci v Stockholmu, je treba to vest previdno presoјati.

— **Stotnik Beerfelde in spomenica Lichnovskega.** V Berlinu je bil pred kratkim aretiran stotnik Beerfelde, dejanski povzročitelj odkritja spomenice kneza Lichnovskega o povzročiteljih vojne. Kakor poroča »Vorwärts«, se je stotnik Beerfelde vrnil iz vojne z visokim odlikovanjem, toda obenem kot strasten pristaš miru. V hiši tajnega svetnika Wittinga je jeseni m. l. izvedel za spomenico veleposlanika Lichnovskega, ki ga je globoko ganila. V mnenju, da mora dežela doznati resnico, je brez vednosti Wittinga napravil več prepisov te spomenice in jih poslal prestolonasledniku, Ludendorffu in celji vrsti znanih politikov. Nato je bil aretiran in radi nepokornosti postavljen pred sodišče. Neki višji častnik je namreč zatrjeval, da je Beerfeldu prepovedal vsako politično udeleževanje, za kar pa se ta ni zmenil. Toda Beerfeld je bil v dveh instancah oproščen, nakar je nastopil s pritožbo proti svojemu predstojniku in ga obdolžil težkih stvari. Vsled tega je bil sedaj aretiran v drugič. »Norddeutsche Allgemeine Zeitung« pravi, da se je obtežilni material proti stotniku Beerfeldu že tako nakopičil, da bo vložena proti njemu obtožba radi izdajstva. Proces sam da je le v indirektni zvezi z afero Lichnovskega.

— **Prilkopitev Estonske k Nemčiji.** »Berliner Tageblatt« poroča, da je sklenil tudi estonski deželni svet v Revalu izprostiti v Berlinu priznanje estonske države in obenem izraziti željo za najozjjo politično in gospodarsko prilkopitev države k Nemčiji.

— **Program ukrajinskega ministrstva.** Ukrajinski ministrski predsednik Golubovič je razvil v svoji seji Rade naslednji program: Poštni in brezžični promet se ima izpopolniti z zračno pošto in brezžičnim brzojavljenjem. Železnice bodo prešle v narodno last, dosejdanji lastniki pa jih morajo dograditi. Celokupno inozemsko trgovino bo vlada monopolizirala. Trgovina in industrija se podvržeta državni kontroli. Zadrugarstvo se razširi na mesta in vasi in mora postati izhodišče za podrobno trgovino. Ministrski predsednik je obrazložil tudi finančni program in izjavil, da bo izdala vlada ukrajinski denar in razširila pravice državnih bank, privatne banke pa podredila državni kontroli. Preskrba naroda bo izboljšana, tako da bo odgovarjala ljudskim potrebam tudi inozemska trgovina. Uprava se bo centralizirala in bo v rokah posebnih oblasti. Deželni odbori bodo reorganizirani in izpopolnjeni po strokovnja-

kih. Posebni strokovnjaki bodo odposlani za pomladanska poljska dela. Delavsko ministrstvo bo ustanovilo sodišča in delavske svete kot razredne organizacije brez političnih pravic ter gradilo strokovne šole za vojne invalide. Notranje ministrstvo bo izboljšalo milico in uspostavilo redno vojsko. Zunanje ministrstvo mora skleniti mir z Rusijo.

— **Rusko brodovje v Kronštatu.** Reuterjevemu uradu se poroča iz Petrograda: 200 ruskih ladij, med njimi bojne ladje, križarke in transportne ladje, so zapustile Helsingfors ter odplule proti Kronštatu. Prvi oddelek ladjevja je že prispel v Kronštad.

— **Ameriške čete v Vladivostoku.** Pariški »Temps« poroča, da so bile v zadnjih dneh v Vladivostoku izkrcane tudi ameriške čete.

— **Italijanska zbornica** je sklicana na dan 18. t. m.

— **Pogajanja z Romunijo.** Končna pogajanja glede mirovne pogodbe z Romunijo le počasi napredujejo. Mirovna pogodba sama in pravne pogodbe, ki so s to v zvezi, so pač že skoraj gotove, pojavljajo pa se težkoče glede trgovske pogodbe. Urediti je tudi še železniškopolitična vprašanja z Romunijo. Tudi z romunske strani s izražajo razni pomisleki, tako da utegnejo pogajanja še nekaj časa trajati.

— **Armenci proti Turkom.** Iz Tiflisa prihajajo vesti, da je vse prebivalstvo Georgije mobilizirano in se bo z novo armensko vojsko skupno bojevalo proti Turkom na kavkaški fronti.

— **Kravali zaradi lakote na Holandskem.** Po vsem Holandskem so dne 12. t. m. izbruhnili zaradi lakote nemiri, ki so bili precej burni, zlasti v Haagu, kjer je bilo pozno v noč več kakor petdeset oseb, ki so bili pri opetovanjih spopadnih s policijo in vojaštvom kot ranjeni prenešeni v bolnišnice. Pozno v noči so nemiri dobili uporno lice. Neprestano so prihajala nova ojačenja za potlačanje teh nemirov. Policija in vojaštvo sta dobila strog ukaz, da v slučaju potrebe streljata in sicer ne samo v zrak. Poslopje angleškega konzulata, ki je bilo sredi nemirov, je policija vsled želje poslanika zastražila. Ob mnogih cestah ni ostalo nobeno okno nepobito. Vozove, v katerih so peljali poškodovance v bolnišnice, je množica tudi obmetavala s kamenjem. Tudi pred kraljevo palačo se je zbirala nepregledna množica ljudi. Tam so oddali celo ostro salvo, da bi razkropili manifestante. Podobni nemiri se poročajo iz Rotterdamu, Amsterdamu, Schidamu in Haarlemu. V Haarlemu je bila pri nekem spopadu med vojaštvom in demonstirajočo ljudsko množico ubita ena oseba, nekaj drugih pa je bilo težko ranjenih.

— **Zaloga zlata pri španski banki** je po zadnjem bančnem izkazu prekoračila svoto 2 milijard pesetov, kar pomeni od začetka vojne prirastek zlata za 1462 milijonov peset. Zaloga zlata prekorači sedaj za 930 milijonov peset zakonu odgovarjajoče pokrite zlata. Zaloga srebra znaša 708 milijonov, pokrite kovin pa 95 odstotkov.

Dnevne beležke.

— **Pregledovanje črnovojnikov v Ljubljani.** Mestni magistrat razglašajo: Po pozivnem razglasu »W« prišlo k pregledovanju vsi leta 1894. do všteti 1899. rojeni domači kakor tudi tuji črnovojniki, ki so se v Ljubljani zglasili za pregledovanje, in sicer dne 20. in 21. aprila t. l., vsakokrat od 8. do 10. ure dopoldne. Pregledovanje se vrši v Mestnem domu.

— **Obligatorično prehranjevanje prebivalstva** nameravajo uvesti, kakor javlja »Pravo Lidu« po velikih mestih in industrijskih središčih jeseni za vse družine, ki imajo manj kot 6000 kron dohodkov. Kdor se ne bo hotel udeleževati javne prehrane, ne bo dobil nikakršnih prehranjevalnih sredstev. To pomeni, da si bodo mogli kupiti imoviti sloji vse, tako da bo javno prehranjevanje s tem onemogočeno.

— **Na naslov mestnega magistrata!** Kakor čujemo, bo tudi uporaba mestnega kopališča poleg drugih omejitev skržena. Vendar bi priporočali: Ali bi ne kazalo razdeliti onih šest ur na sledeči način: ponedeljek, sredo in petek od 8. do 2. ure popoldne; ob nedeljah (?), torkih, četrkih in sobotah od 2. do 8. ure zvečer. Tako bi se prihranilo delo in stroški za dvakratno kurjavo, poleg tega bi se trikrat na teden voda tudi ne ohladila morda popolnoma, kar je tudi prihranek na premogu. Obenem bi se pa na ta način ustreglo vsem slojem: onim, ki ne utegnejo popoldne, in onim, ki ne utegnejo dopoldne, ter onim, ki utegnejo sploh samo zvečer. Dipominjamo še enkrat — in to zaradi splošnega reda — da se vsaj večerne ure določijo izključno za delavske sloje, to je tiste, ki čez dan ne utegnejo, da ne bo nepotrebne gneče. — **Delavec.**

— **Odkar je bil potres v Ljubljani,** je danes ponoči minulo triindvajset let.

— **Za dr. Krekov spomenik** je nabranih po zadnjem XIV. izkazu do 28. marca 1918 skupno 106.341 K 65 vin.

— **Samoumor.** 8. aprila, so našli obešenega leta 1842. rojenega hlapca Jakoba Pišavca. Zadnje čase se mu je zmešalo. Mislil je, da ga vedno preganjajo. Služil je v Ljubljani na Franc Josipovi cesti št. 9.

Narodna straža — odklonjena. Notranji minister grof Toggenburg je na brzojavko načelnika jugoslovanskega kluba dr. Korošca, da se mu dovoli ustanoviti narodna straža v obrambo življenja in posesti na jugu, kategorično zavrnil njegovo zahtevo in pripomnil, da bo vlada sama skrbela za vzdrževanje reda. Namestnika grofa Claryja je centralna vlada pozvala na Dunaj, da poroča o zadnjih spopadih na Spodnje Štajerskem.

Sodrug Leopold Mahrer, tainik strokovne komisije v Celovcu, je umrl v soboto, dne 13. t. m., v 50. letu svoje dobe. Pogreb bo v torek dne 16. t. m. ob 3. popoldne.

Društvo socialističnih dijakov na Dunaju je dunajska policija ustavila delovanje, zapečatila knjižnico in društveni lokal. V društvenih prostorih mladinskih socialističnih delavcev v drugem, šestem in desetem okraju so se vršile hišne preiskave. Sedemnajst oseb so zaprli.

Deželna poslovavnica za oblačila. Navodilo glede zaloga posamezne osebe na oblačilih in perilu. I. Gornja obleka za moške in dečke: delavna obleka 1 kos, prazniška obleka 1 kos, zimski suknjič ali površnik 1 kos, poletni površnik 1 kos, posamezni delavni suknjič 2 kosa, posamezni telovniki 2 kosa, posamezne hlače 2 kosa, delavni predpasniki (po poklicu) 2 kosa, zimске rokavice 1 par. II. Spodnja obleka in perilo za moške in dečke: dnevne srajce 6 kosov, nočne srajce 2 kosa, spodnji jopiči 3 kosi, spodnje hlače 4 kosi, nogavice 6 parov, žepni robci 12 kosov. III. Gornja obleka za ženske in deklice: delavna obleka 2 kosa, prazniška obleka 1 kos, posamezno krilo 1 kos, posamezna bluza 2 kosa, zimski plašč ali plaščev ovrtnik 1 kos, ogrinjalo 1 kos, jutranja obleka 1 kos, predpasniki 3 kosi, zimске rokavice 1 par. IV. Spodnja obleka in perilo za ženske in deklice: dnevne srajce 6 kosov, nočne srajce ali jopiči skupaj 3 kosi, hlače 4 kosi, spodnje krilo 3 kosi, nogavice 6 parov, robcev 12 kosov. V. Obleka in perilo za otroke: srajce 6 kosov, nočne hlačice 4 kosi, spodnje hlačice 6 kosov, obleke (jopice, bluže, krilca) 2 kosa, nogavice 6 parov, predpasniki 3 kosi. — K temu se pristavlja, da se bo pri razdeljevanju ljudskega blaga strogo ravnalo po navedeni zalogi oblek. Pri prvi oddaji se gotovo ne bodo mogli zadovoljiti vsi prosilci, pripominja pa se, da bo redn ov gotovih terminih oddala razpoložljiva množina v prodajo, tako da bodo tisti, ki ne pridejo prvič na vrsto, gotovo lahko prišli pri poznejši oddaji. Kdo dobi izkaznico, bo razsojevala posebna komisija, v kateri bodo zastopani vsi sloji, tako da se ne bo nihče mogel pritožiti, da se mu godi krivica. Pri izdajanju izkaznic se bo vpoštevala ubožnost in pa vrsta, v kateri se bodo prosilci zglaševali. Pri tej priliki se omenja, da se prične z razdeljevanjem koncem tega mesca ali prve dni majnika. To velja za celo deželo.

Samoumor generala. Vpokojeni podmaršal Groller pl. Mildensee na Dunaju, se je v soboto skušal z revolverjem ustreliti, ker se je bal, da popolnoma oslepi. Malo upanja je, da bi general ozdravel. Groller pl. Mildensee je svoj čas služboval v Ljubljani kot brigadir.

Narodni zbor v Pragi. V soboto se je sestel v Pragi narodni zbor, katerega so se udeležili zastopniki političnega, kulturnega, gospodarskega in socialnega življenja češkega naroda. Na ta zbor se je odpeljalo tudi 20 Jugoslovancev.

Praga brez kruha. »Bohemia« piše: Od nedelje sem je na tisoče družin v Pragi in predmestjih brez kosčka kruha. Najbolj prizadet je mestni srednji stan. Družina, ki ima čez 4000 kron letnih dohodkov, ga ne dobi več. Oče, mati, otroci, in kjer je še kaka služkinja: nikdo ne dobi odslej niti kosčka kruha. Odredba, ki je ustavila tem slojem dobavo kruha, je izšla prejšnji teden. V torek je prišla k vladi deputacija praških železničarjev pod vodstvom poslanca Staneka, Tomaška, Austa in Hübschmanna, kateri je obljubil predsednik prehrane, da bo odredba preklicana.

Brzovlaki brez prvega razreda. Da se promet na železnicah po enostavi, namerava uvesti nemška železniška uprava pri vlakih le dva razreda, Brzovlaki bodo imeli le drugi in tretji, oziroma le prvi in drugi razred, poštni vlaki pa le drugi in tretji razred. Deloma pride ta uvedba v veljavo že v poletnem voznem redu.

Izvoz žita iz Ukrajine kljub sklenjenemu miru le počasi napreduje, kajti pri teh se vedno in najbrž za dle časa neurejenim razmeram nove države tudi drugače biti ne more. Avstro-Ogrska in Nemčija imata skupno največji interes, da spravita od zaloga kolikor je in kakor hitro mogoče. Poklicani vojaški krogi podvizajo temu potrebno gradnjo dovoznih cest in transportnih potov. Železnice v Avstriji semkaj, v zasedena južna pristanišča (Odesa, Nikolajew in Cherson), vožnja ladij proti Črnemu morju in na morje samo, ravnotako promet po Donavi so skoro gotove. Toda kakor omenjeno, morajo biti prej urejene notranje razmere v deželi, predno bo situacija za sprejem udeležbe trgovskih krogov zadostno izravnana in zagotovljena. Za najkrajši čas brez pomoči vojaških krogov ne bomo prišli do omenjenih večjih dovozov in monarhija ter

Nemčija imata tedaj dovolj povoda, da se najprej primeta te poti, da se odstrani pomankanje prehrane v zaledju. Akoravno bi strokovnjaška trgovina storila lahko nekoliko več, tedaj pri tem vendar ne smemo izgubljati časa, kajti pomankanje živil pri nas narašča in treba je najhitreje pomoči.

— Kdo najprej pozdravlja vračajoče se vojne vjetnike? Neki madžarski list piše o tem: Vračajočim se vojnim vjetnikom poberejo vse, in sicer že na kolodvoru. Židovski dečki se polasčajo njih prtjage in se ponujajo za odnašalce v mesto, ako jim plačajo najmanj deset kron. Ako vjetnik noče toliko plačati, mu vrže pobalin prtjago v blato in steče smejoč se. Židovski kramarji ponujajo vjetnikom zlatino in dragulje, a tudi še drugačno blago »prve vrste« — vlačuge, katerih v mestu kar mrgoli. Za hrano morajo vjetniki plačevati dvakratno ceno. O kakem sočustvovanju ni med občinstvom niti govora.

— Deset vagonov gnile špinače. Na dunajski vzhodni kolodvor je dospel pred nekaj dnevi deset vagonov gnile špinače. Gnilo blago so deloma poprodali, deloma pa pripeljali na trg, kar je vzbudilo v občinstvu veliko nejevoljo. Okrajni glavar dr. Blasel je poslal cesarju depešo, v kateri se pritožuje, da se v teh slabih časih ob pomanjkanju mesa tako mašomarno zlorablja potrebno blago. Nato je pozval ministrski predsednik dr. Seidler okrajnega glavarja Blasela k sebi in izjavil, da je obvestil v tej zadevi predsednik prehranjevalnega urada Paula in mu obljubil, da bo gledal na to, da se podobni neljubi dogodki ne bodo več ponavljali.

Cesarjevo pismo.

Grof Czernin je prvotno tajil, da bi bilo kako pismo pisano, ki je o njem govoril Clemenceau v odgovoru na zadnje ponesrečeno govoranco avstrijskega zunanjega ministra. Clemenceau je nato objavil pismo cesarja Karla. A še vedno so nekaj časa oficijelni in oficijozni časopisi trdili, da je pismo, ki ga je objavil Clemenceau v vladnem komunikatu le okorna potvorba, s katero hoče francoska vlada nalagati lahkoverno francosko ljudstvo. »Pester Lloyd« je celo trdil, da je to najbrže navadna sleparija. Komunique, ki ga je izdala francoska vlada o tej stvari slove:

»V nešteti lažeh imamo eno trdno točko, da namreč jemlje cesar Karl pred očmi Berlina lažnjivi dementi grofa Czernina na svoj konto. Tako je francoska vlada prisiljena prinesiti dokaze. V naslednjem objavljamo besedilo lastnoročnega pisma, ki ga je sporočil princ Sikst Bourbonški, cesarjev svak, predsednik republike gosp. Poincaréju dne 31. marca 1917 in ki se je neposredno na to s privoljenjem princa sporočilo francoskemu ministrskemu predsedniku:

Moj ljubi Sikst!

Tretje leto te vojne, ki je prinesla svetu toliko žalosti in trpljenja, se bliža svojemu koncu. Vsi narodi moje države so bolj kot kdaj edini v skupni volji braniti nedotaknjenost monarhije tudi za ceno najtežjih žrtev. Vsled njih delovanja in vsled velikosrčnega sodelovanja vseh narodnosti države se je mogla monarhija že skoro tri leta upirati najtežjim napadom. Nikdo ne bo mogel zanikati vojaških uspehov, ki so jih dosegle moje čete zlasti na balkanskih bojiščih. Francoska je s svoje strani pokazala odpornost silo in sijajen elan. Mi vsi občudujemo brez pridržka sijajno tradicionalno hrabrost njene armade in požrtvovalnost vsega francoskega naroda. Posebno prijetno mi je videti, da kljub temu, da smo sedaj nasprotniki, ne obstoja nobeno pravo nasprotstvo v naziranju in stremljenju moje države in Francoske in da sem upravičen upati, da bodo moje življane simpatije za Francosko v soglasju z onim, ki vladajo po vsem svetu, za vso bodočnost preperele obnovitev vojnega stanja, za katero me ne more zadeti nobena odgovornost. V to svrhu in da natančno izrazim resničnost teh čustev, Te prosim, sporoči tajno in neoficijalno predsedniku francoske republike, da bom z vsemi sredstvi in uporabljajoč ves svoj osebni vpliv podpiral pri mojem zavezniku pravične interese in zahteve Francoske z ozirom na Alzacijo Loreno.

Kar se tiče Belgije, se mora obnoviti njena suverenost. Obdržati mora vse svoje afriške posesti. S tem pa nočem vplivati vnaprej na vprašanje odškodnine, ki jo bo mogla dobiti za utrpele izgube.

Srbija se bo v svoji suverenosti obnovila. Kot dokaz za našo dobro voljo smo pripravljene, dati ji, kolikor je to upravičeno, naravnj dohod do Jadranskega morja, kakor tudi dalekosežne gospodarske prednosti. Kot prvi pogoj, ki se bo moral brezpogojno izpolniti, bo Avstro-Ogrska svojca zahtevala, da opusti kraljevina

Srbija v bodoče vsako zvezo s katerokoli družbo ali skupino, zlasti z Narodno obrano, ali pa, da zatre taka združenja, ki so naperjena v svojih političnih ciljih na razkroj monarhije. Na dalje je pogoj, da prepereči lojalno in z vsemi razpoložljivimi sredstvi svoje moči vsako takoj politično agitacijo bodisi v Srbiji, bodisi zunaj svojih mej in da prevzame dolžnost to storiti pod garancijo ententnih držav.

Dogodki v Rusiji me silijo, da si pridržim svoje misli o tem do dnéva, ko bo tam postavljena zakonita in definitivna vlada.

Razložil sem Ti tako svoje misli ter te bom prosil, da mi sporočiš po razgovoru z obema državama najprej mnenje Francoske in Anglije, da se na ta način pripravi teren za sporazum, na čigar podlagi bi se mogli uvesti oficijalni razgovori in bi bilo moč priti do zadovoljstva vseh.

Upam, da bomo z obeh strani v najkrajšem času napravili konec trpljenju toliko milijonov ljudi in toliko rodbin, ki žive v žalosti in strahu ter Te prosim, da se zanašas na moje živo in bratsko mišljenje.

Avstroogrsko zumane ministrstvo izjavlja, da je bilo pismo zasebno, ki ga je pisal cesar Karl svojemu svaku Sikstu Burbonskemu, ki je od izbruha vojne v službi belgijskega Rdečega križa, ter ni obsegalo nobenih naročil za princa. Francosko ministrsko predsedstvo pa omenja še drugo pismo dne 9. aprila: o tem pa komunique molči.

Grof Czernin je torej ravnal jako neprevidno, da je prvotno vse tajil, namesto da bi povedal resnico, ki jo je prav gotovo poznal. Pšiča, ki jo je izstrelil pred dunajskimi občinskimi očeti na francoskega ministrskega predsednika, je odletela nazaj in zadele občutno gosпода ministra, če ima še kaj politične reputacije. Imamo pa tudi še take, ki mislijo, da je grof Czernin ravnal jako modro.

Vojna.

Angleška ypernska fronta težko ogrožena.

Angleška fronta v odseku Ypern je težko ogrožena. Južni del te fronte so Nemci potisnili nazaj preko ceste Witschaete = Neuve Aglise ter daleč prehiteli, ker so nemške čete prodrle že do Bailleula in Merrisa. Neuve Aglise in Bailleue se ne moreta več držati. Angleži bodo morali, če se jim v zadnjem trenutku ne posreči, rešiti položaj z uspešnim protisunkom, opustihi pozicije pri Ypernu. Vse posledice takega prisiljenega koraka še ni mogoče presoditi.

V podobni, če tudi ne tako nevarni meri je ogrožen angleški odsek južno kanala La Basee tje do Lensa, ker prodirajo Nemci od Mervillea proti Sant Venantu ter napredujejo, prekoravivši Lavo in Clarence, v smeri na Villers. Bethune se sicer še drži, a usoda tega angleškega oporišča je tako rekoč zapečaten. Bitka pri Armentieresu je celo angleško severno fronto spravila v kritičen položaj. Odločitve dalekosežnega pomena so v najkrajšem času mogoče.

General Foch razpolaga le še z 12 divizijami svoje manevriške armade. Prisiljen je torej, poseči po svoji pri Arras = Albertu in Amiensu zbrani armadni rezervi. S tem pa oslabi glavno bojno fronto. Položaj na zapadu je za Angleže in Francoze postal zelo resen.

Dospela so nam naslednja brzojavna poročila: Dunaj 13. aprila. Uradno se razglša: Pri rtu Sile ob izlivu Piave smo zavrnil ponočni napad Italijanov. — Šef generalnega štaba.

Berlin 13. aprila. Wollfov urad poroča iz glavnega stana: Na bojišču ob Lysi so naši napadi na v naglici z avtomobili in po železnici pripeljane angleške divizije uspešno napredovali. Z višin pri Messinesu smo izvršili sunek čez potok Steeo ter smo dospeli do vzhodnega roba Wulverghema. Čete, ki so prodrle do gozda Ploekstertt, so se v naglem pohodu obrnile proti severu, vzele v naskoku višino Possignol ter se združile z oddelki do severnega roba omenjenega gozda. Gozjd, ko je bil ves preprežen z žičnimi ovirami, smo zavzeli z obkoljenjem.

Med železnicama, ki vodita od Armentieresa v Bailleul in Merville, smo v boju prodrli do železnice Bailleul = Merris in do vzhodnega roba gozda Nieppe. Južno Mervillea so naše čete prekorale potok Clarence, ter osvojivši v naskoku Loccon, dospela do kanala La Basee severozapadno Bethune.

Na bojni fronti ob obeh straneh Somme se je artiljerijski boj v mnogih odsekih nadaljeval. V krajevnih sunkih ob obeh straneh potoka Luce smo ujeli nad 400 Angležev in Francozov. Med Mozlo in Mozlo so naši izvidni oddelki vdrl v francoske in amerikske jarke ter dovedli znatno število ujetnikov. Z ostalih bojišč nič novega. — Ludendorff

Berlin 13. aprila zvečer. Na bojišču ob Lysi smo v ostrih napadih napredovali.

Dunaj, 14. aprila. Uradno se razglašajo: Na italijanski fronti nobenih posebnih dogodkov. — Šef generalnega štaba.

Berlin, 14. aprila. Wolffov urad poroča iz glavnega stana: Na bojišču ob Lysi smo v žilavem boju napredovali. Južno potoka Douve so čete generala Bernhardija južno Wulverghema predrle sovražne pozicije ter po srditem boju z novo pripeljanimi angleškimi četami v naskoku vzele Nieuve Ileze (Nieuve Eglise) 8 kilometrov zapadno Warnetona. V bočnem napadu smo se polastili tudi višin zapadno tega kraja. Pri Baillieuu so se vršili ljuči boji z menjajočim se uspehom, Merris in Vieux Berquin sta v naših rokah. Na bojišče hiteči sovražni oddelki so vsled našega topniškega ognja imeli velike izgube.

Na bojišču ob obeh strah Somme ljuči artiljerijski boji. Napad angleških batalionov na Painvillers se je v našem ognju izjalovil. Severno S. Mihiela (ob Mozi) smo izvršili uspešen sunek proti ameriškim četam ter dovedli znatno število ujetnikov. V zračnih bojih je bilo v zadnjih dneh sestreljenih 37 sovražnih letal in 3 privezani baloni. Z ostalih bojišč nič novega. — Ludendorff.

Zračni napad na Anglijo.

London, 14. aprila. Štiri nemške zračne ladje so preteklo noč napadle angleško obalo. Dve sta prodrii nekoliko milj v notranjost dežele; od drugih dveh je ena dospela do Midlanda, druga pa skoraj do severozapadnega obrežja. Napadalne zračne ladje so plule v veliki višini. V nekem kraju so bile porušene štiri hiše. Dva moška, dve ženski in en otrok so bili ubiti; osem moških in šest žensk je ranjenih.

Obstreljevanje Pariza.

Berlin, 14. aprila. Vsled obstreljevanja Pariza z dalekosežnimi nemškimi topovi zapuščajo prebivalstvo v vedno večji meri Pariz. Trgovci zapirajo prodajalne, uslužbenci zapuščajo mesto. Včeraj sta bili dve osebi od izstrelkov ubiti, 12 oseb pa je bilo ranjenih.

Portugalska pomožna armada uničena.

Bern, 14. aprila. Švicarskim listom se poroča, da je vsled silnega nemškega napada pri Armentieresu portugalska armada skoraj popolnoma uničena.

Calais in Dünkirchen se izpraznjujeta.

Rotterdam, 13. aprila. Londonski »Daily Telegraph« poroča, da sta se Calais in Dünkirchen v petek začela izpraznjevati.

Zadnje vesti.

Protest Čehov proti Czerninovi izjavi.

Praga 13. aprila. V Pragi se je vršil danes ob ogromni udeležbi narodni zbor, katerega so se udeležili zastopniki vsega političnega, kulturnega, gospodarskega in socialnega življenja češkega naroda. Zbralo se je češko ljudstvo, da z vso odločnostjo zavrne namero, razdvojiti narod, zanetiti med ljudstvo in voditelje nezaupanje in ustaviti gibanje za svobodo in neodvisnost. Zbora se je udeležila deputacija 25 jugoslovanskih politikov, med njimi poslanca dr. Korošec in Gostinčar kot Zastopnika Jugoslovanskega kluba. Sprejeta je bila soglasno resolucija, ki izjavlja: V potokih teče na bojiščih češkoslovaška kri.

Neupoguen

vsled trpljenja goji naš narod nado, da iz viharjev svetovne vojne vzevete tudi za nas novo življenje in da bo splošni mir človeštvo za vedno obvaroval ponovitve današnje katastrofe. Mi nismo nikdar želeli in tudi danes ne želimo nič drugega kot svobodno in samostojno življenje, upravljanje naše usode pod lastno suvereniteto.

Zbrali smo se, da pokažemo

da je ves narod edin, kakor ni bil edin še nikdar v zgodovini. Kot skalnat zid stoji za odločnimi deklaracijami svojih poslancev. Vstrajali bomo, dokler ne zmagamo, dokler ne izvojujemo samostojnosti našega naroda.

Veliko socijalistično zborovanje v Budimpešti

se je vršilo včeraj. Socijalnodemokratski delavci so priredili veliko demonstracijo za Vaszonijevo volilno pravico. Podrobnosti še niso znane.

Prosto izmišljeno.

Belin, 14. aprila. Wolffov biro poroča: Arhibald Hort pravi v »Daily Telegraphu«, da je pred nekaj tedni generalfeldmaršal pl. Hindenburg

sprejel v Berlinu socijalnodemokratsko odposlanstvo, ki ga je vprašalo po izgledanju miru in mu zagrozilo, da bi socijalnodemokratska stranka ne dovolila nobenih nadaljnjih kreditov, ako se vojna ne bo končala še to pobleje Hindenburg da je odposlanstvo zagotovil, da bo ofenziva na zahodu gotovo imela uspeh. Stala bo 40.000 ljudi. Mir bi se sklenil v avgustu — To poročilo je prosto izmišljeno in je po dozdevnem otroškem prorokovanju o izgubah in mirovnem sklepu dovolj osvetljeno.

Haigh upa na končno zamo.

London, 13. aprila. (Reuterjev urad.) V dnevnem izkazu se zahvaljuje feldmaršal Haigh angleškim četam na francoskem za sijajen odpor, s katerim so se častniki in moštvo upirali sovražnim napadom ter konča z besedami: Mnogi izmed vas so danes utrujeni. Jaz pa pravim, da to zmagal tisti, ki bo vzdržal najdlje.

Aprovizacija.

Izdajanje belih izkaznic za meso ustavljeno. Mestna aprovizacija opozarja stranke, da je s koncem tega tedna izdajanje belih izkaznic za meso ustavljeno. Razpisan je dovolj dolg rok, vsak je imel priliko se zglasiti in dobiti belo izkaznico. Upoštevajo se samo izjeme, kakor bolezen, odsotnost, ali kake druge dovolj temeljite okolnosti. Izdajanje je ustavljeno za ves prihodnji teden.

Razdelitev mesa za prihodnji teden razglasimo v ponedeljek, dne 21. t. m.

Meso na rumene izkaznice C štev. 1 do 1300 dobe stranke v torek, dne 16. t. m. popoldne od 1. do 6. v cerkvi sv. Jožefa, po normalnih cenah. Določen je tale red: od 1. do pol 2. štev. 1 do 130, od pol 2. do 2. štev. 131 do 260, od 2. do pol 3. štev. 261 do 390, od pol 3. do 3. štev. 391 do 520, od 3. do pol 4. št. 521 do 650, od pol 4. do 4. štev. 651 do 780, od 4. do pol 5. štev. 781 do 910, od pol 5. do 5. štev. 911 do 1040, od 5. do pol 6. štev. 1041 do 1170, od pol 6. do 6. štev. 1171 do konca.

Stranke VI. okraja prejmejo krompir pri Mühleisnu na Dunajski cesti. V torek, dne 16. t. m. od 3 do 4. pop. št. 1 do 120, od 4. do 5. 121 do 240, v sredo, dne 17. t. m. dopoldne od 8. do 9. št. 241 do 360, od 9. do 10. št. 361 do 480, od 10. do 11. št. 481 do 600, pop. od 2 do 3. št. 601 do 720, od 3. do 4. št. 721 do 840, od 4. do 5. št. 841 do 960, v četrtek dne 18. t. m. dop. od 8. do 9. št. 961 do 1080 od 9. do 10. št. 1081 do konca. Vsaka oseba dobi 3 kg, kg. stane 30 vin.

Mleko. Zaradi kontrole bo dala aprovizacija vse strankam, ki dobivajo na njene mlečne izkaznice v mlekarnah mleko, nove mlečne izkaznice. V ta namen naj se prijavi stranke, katerih priimek se začneja s črkami A, B, C, Č, D, E, F, v torek, dne 16. t. m., stranke, katerih priimek se začneja s črkami G, H, I, J, K, L, v sredo, dne 17. t. m. stranke s črkami M, N, O, P v četrtek, dne 18. t. m., stranke z začetcami R, S, Š, T, v petek, dne 19. t. m. in stranke s začetcami U, V, Z, Ž, v soboto, dne 20. t. m. v aprovizacijskem uradu na Poljanski cesti št. 13/I. ob navadnih urah. Prinesti je treba s seboj mlečno izkaznico, rojstne otrok, v starosti do četrtega leta in potrdilo hišnega gospodarja, da res nimajo mlekarice.

Razno.

* Denarna vreča je izginila pred nekaj dnevi na glavni pošti v Sarajevu. Policiji se je posrečilo izslediti tatu, ki je ukradel denarno vrečo. Našli so jo pri nekem na pošti komandiranem korporalu.

* Velik mraz v Turčiji. Kakor poročajo carigranski listi, je bilo že nekaj dni trajajoče zimsko vreme posebno strogo v vilajetu Odrin, kjer je zapadel visok sneg. Osemnajst ljudi je umrlo od mraza. Tudi mnogo živine je poginilo.

* Tatvine. V neko točilnico za kavo v Gradcu so vdrlj ponoči 9. aprila skozi okno tatje in odnesli iz kuhinje dva para dobro ohranjenih ženskih čevljev, pet rjuh, štiri ženske srajce, štiri ženske spodnje hlače, koncertne citre, v skupni vrednosti 530 kron; poleg tega so ukradli še 500 kron denarja.

Listnica uredništva.

Ivan M. v Z. — Član jugoslovanske soc. dem. stranke postane lahko vsak, kdor prizna strankin program ter se vsled tega prijavi v stranko. Obrnite se na strankino tajništvo (Jos. Petejan, Ljubljana, Učiteljska tiskarna).

Dr. M. — Oprostite, ali za enkrat ne bomo objavili.

Pošta 303. — Pismo prejeli. Ko zveemo vse, kar je potreba, vam bomo pismeno odgovorili. Zgoditi se to v 7—10 dneh. — Glede »Naprēja« je prav, če mi dobite kaj novih naročnikov. Čim več naročnikov, tem boljše za list in za stranko.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Josip Petejan.

Tisk »Učiteljske tiskarne« v Ljubljani.

Učiteljska tiskarna

Ljubljana Frančiškanska ul. 6,

registrovana zadruga z omejeno zavexo.

Tiskovine za šole, županstva in urade. Najmodernejšie plakate in vabila za ... shode in veselice. ...

Letne zaključke

Najmodernejša uredba za tiskanje listov, knjig, brošur, muzikalij itd. ...

Stereotipija. = Litografija.

Najbolj zanimiv in najboljši slov. ilustrirani tednik so:

TEDENSKÉ SLIKE

ki priobčujejo vsak teden mnogo zanimivih slik z bojišč in o drugih važnih aktualnih domačih in tujih dogodkih, ter obilo zanimivega čtiva: pesmi, povesti, jako zanimiv, lep detektivski roman, poučne članke in črtice iz gospodinjstva, zdravstva, vzgojeslovja, tehnike in sploh vseh strok poljudnega znanstva.

»TEDENSKÉ SLIKE« so nepolitičen in nestranski ilustrirani tednik, ki je posvečen le zabavi in pouku.

»TEDENSKÉ SLIKE« bi naj imela naročene vsaka rodbina, vsaka gostilna, kavarna, vsako društvo itd. Zahtevajte »TEDENSKÉ SLIKE« povsod in pridobivajte naročnikov.

»TEDENSKÉ SLIKE« stanejo četrletu leta K 3'80 pol leta K 7'50 in celo leto 15'— K. Naročite si »TEDENSKÉ SLIKE« takoj!

Posljite nam svoj naslov in pošljemo Vam 1 številko »TEDENSKÉ SLIKE« za stonj in poštine prosto na ogled.

Upravništvo lista »TEDENSKÉ SLIKE«

Ljubljana, Frančiškanska ulica 10/A.

GORICA - F. Batjel - LJUBLJANA -
Stalna ulica 2-4 Stari trg št. 28.

Trgovina in mehanična delavnica.

Moška in ženska dvokolesa

še s staro prevmatiko

šivalni in pisalni stroji, gramofoni, električne žepne svetilke. Najboljše baterije. Posebno nizka cena za preprodajalce.